

کتابت دوم

← قطب الدین ایبک - پس از وفات سلطان محمد غوری غلام و افسر ارشد قطب الدین ایبک به کمک غلامان ترک به تخت دهلی رسید. باین ترتیب وی فرمانروای هندوستان شد و خانواده سلطنتی تشکیل داد که پس از نام خویش مشهور گردید. قطب الدین برای توسعه سلطنت خود با دختر تاج الدین ازدواج کرد. وی و خواهر خویش را به حبانه نقاج قباد داد. ایبک دختر خود را نیز به ایلته عن یکن از غلامان سیرد.

فحاشیت های ایبک پیش از پیش لمورته گرفته بود. دیر زمانه که وی شیوه ها مانند چوایش میرچو، رنجه پور را فتح کرد. او پس از مدتی شکر گولیار را بدست آورد. وی به غزنی تا بنارس پیشرفت کرد. در دوران حکومت او تقریباً تمام هند از دهلی تا کالنجر و گجرات و بکنو تا آندهور زیر حکومت او آمد. ایبک مرد شجاع و کشته شده دست نین بود. حسن نظامی نویسنده تاج الماشر که با ایبک یا خوبی آشنا است در وصف پادشاه الفاظ خوبی استفاده کرده است و نیز ستوده است. مولف تاریخ فرشته درباره ایبک بنویسد: "سلطان قطب الدین ایبک با اخلاق حمیده و اوصاف پسندیده موقوف بود و روش شکر یاری و قواعد جهانگیری شکوچی دانست. موقف طبقات الکبری ایبک را به سخاوت و کرامت می ستاید. به قول او بهاء الدین یکن از مشهورترین فضیلتی معالرش ایبک را با کلمات گزینده ستایش کرده است.

او می گوید که این
 ای نخستین یک کف تو در جهان آورد
 کسان را کف تو کار جهان آورد
 از رشک کف تو خود گرفتند دل کان
 و ز لعل بهمان در میان آورد
 به سبب کشاده دستی مردم عام قطب الدین
 را ملک بخش و یک بخش لقب داده
 بودند این سخی میکرده بود که عدالت
 زمان خودش در مملکت برقرار باشد. منتهاج
 السراج میگوید از بخشش او هفتاد هزار
 نفر خواه مملکت باشد یا شهره آن بهرور
 می شدند و از طرف دیگر از شمشیر
 وی همین مقدار کسبه می خوردند به
 همین علت و کشاده دستی و مبادرت هم
 بود که شب قاره هفت برای وی سر از دست
 و طرفداران و خالی از دشمن شد اینک
 حاکم حکومت و دانا و توانا و لایق بود علاوه
 بر هفتصدای گوناگون وی مرد شجاع و عاقل
 و دیندار نیز بود وی همیشه برای گسترش
 و آبادی بین اسلام در شب قاره هند
 میکوشید. محمد مساجد در دهلی و اجتمیر
 و جاهای دیگر علاوه بندی وی به دین
 بین اسلام اثر کار میداد قطب الدین اینک
 در هنگام اقامت در لاهور در دوران بازی
 جوانان افتاده بود و این دارای خانی را بدو
 گفت و سلطنت بزرگی را به بازماندگان
 گذاشت. اوضاع سیاسی و اقتصادی و
 اجتماعی و نظامی در دوران حکومت وی
 خوب بود اما در زبان و ادبیات گسترش زیادی
 دیده نمی شود.